

PLANTEVALG NÆR HAVET

av Per Anker Pedersen

En FAGUS-abonnent, som arbeidet med planlegging av beplantning til en fergekai i Sogn og Fjordane stilte spørsmål om valg av treslag. Spørsmålsstilleren antok at jorda vil bli påvirket av saltvann og lurte på om det finnes noen treslag som tåler litt sjøsprøyt og ruskevær bedre enn andre.

Faren for saltskader som følge av opptak fra jorda vil avhenge sterkt av høyden over vannflaten, mens faren for skader forårsaket av saltsprut vil avhenge av lokale vindforhold.

Arter som ikke er spesielt salttolerante, for eksempel gran og osp, kan ofte greie seg overraskende godt ganske nær vannkanten, selv om de i perioder er utsatt for betydelig saltsprut. Dette kan forklares med at det i perioder med sterk sjøsprøyt også ofte faller mye nedbør som vasker av saltet. For plantene er forholdene mye verre langs mange saltede veier, hvor saltsprut forekommer hyppigere og i stor grad er bestemt av trafikkbildet.

Mitt beste råd ved valg av treslag i kystklima er å studere den lokale vegetasjonen i sammenlignbare situasjoner som det planlagte anlegget og velge arter som beviselig klarer seg bra.

Svartor (*Alnus glutinosa*) er ett av de få treslag som tolererer å stå på et sted som relativt ofte oversvømmes av sjøvann eller hvor jorda jevnlig trekker opp sjøvann.

Vindtoleranse kan for øvrig bli like avgjørende som salttoleranse på slike utsatte lokaliteter. Hengebjørk (*Betula pendula*), svenskeasal (*Sorbus intermedia*) og furu (*Pinus sylvestris*) er eksempler på vindsterke arter som også er temmelig tolerante mot salt i jorda. Lind (*Tilia*-arter), som tåler veisaltning rimelig godt, vantrives derimot i vindfullt kystklima og bør ikke plantes på utsatte steder.

Per Anker Pedersen er førsteamanuensis ved Institutt for plante- og miljøvitenskap på UMB (tidligere NLH).